

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-1S/133/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8019200782
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Tóth
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:8019200782.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lucie Tóth a členov senátu Mgr. Milady Artnerovej a JUDr. Martina Hraboša, v právnej veci žalobcu: BILLA s.r.o., so sídlom Bajkalská 19/A, 821 02 Bratislava, IČO: 31 347 037, zastúpený: advokátska kancelária SOUKENÍK – ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanému: Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky, so sídlom Botanická 17, 842 13 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2932/2019 zo dňa 19.09.2019, takto

rozhodol:

I. Správny súd návrh žalobcu na prerušenie konania **z a m i e t a**.

II. Správny súd **z r u š u j e** rozhodnutie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky č. 2932/2019 zo dňa 19.09.2019 a rozhodnutie Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Poprad č. 1252/2019 zo dňa 22.07.2019 a **vec v r a c i a** orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

III. Správny súd **p r i z n á v a** žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Dňa 27.02.2019 vykonala Regionálna veterinárna a potravinová správa Poprad (ďalej len „prvostupňový orgán“ alebo „RVPS“) úradnú kontrolu potravín na prevádzke žalobcu A. B.. O výsledku úradnej kontroly bol spísaný Záznam o úradnej kontrole potravín zo dňa 27.02.2019 (ďalej len „záznam o úradnej kontrole“). Uvedenou kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

a) umiestňovanie na trh siedmich druhov potravinárskych výrobkov po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti (ďalej len „DMT“), spolu v hodnote 46,64 eura

- Perkelťový krém. Pastovité ochucovadlo, DMT: 17.11.2018, Výrobca: UNIVER Product Zrt. Distribútor: Pannon Food Slovakia s.r.o., 924 01 Galanta, Krajina pôvodu: Maďarsko, v celkovej počte 6ks (70g) v celkovej hmotnosti: 0,42 kg a v celkovej cene 5,90 eura;

- francúzsky dressing, pasterizovaný dressing emulgovaný, DMT: 3.2.2019, Výrobca: SPAK Foods s.r.o., Nádražní 623, 342 01 Sušiče, Česká republika, CZ4237ES, v celkovej počte 13ks (30g) v celkovej hmotnosti: 0,39 kg a v celkovej cene 2,86 eura;

- TOFINEK oblátka s karamelovou náplňou (55 %), DMT: 27. 1. 2019, Výrobca: TÁGO P.P.C C. D. E., F. G. XXX, XX XXX H., I., v celkovej počte 40ks (40g) v celkovej hmotnosti: 1,6 kg a v celkovej cene 13,2 eura;

- Zlatý Bažant Radler 0,0 % Levanduľa - Čierna Ríbezľa, Light, DMT: 19.2.2019, Výrobca: Heineken Slovensko a.s., Novozámocká 2, 947 01 Hurbanovo, SR, v celkovej počte 7ks (500 ml) v celkovej hmotnosti: 3,5 L a v celkovej cene 6,23 eura;

- 100 % JABLKO, Jablková šťava vyrobená čiastočne z koncentrátu a šťavy lisovanej za studena, DMT: 14.12.2018, Výrobca: McCarter a.s., Bajkalská 25, 821 01 Bratislava, v celkovom počte 2 ks (1 L) v celkovej hmotnosti: 2 L a v celkovej cene 3,38 eura;
 - Slovenské halušky tradičné, sypká mlynská múčna zmes na prípravu hotového pokrmu, DMT: 23.2.2019, Výrobca: VITANA, a.s., Mělnická 133, 277 32 Byšice, Česká republika, v celkovom počte 9ks (250 g) v celkovej hmotnosti: 2,25 kg a v celkovej cene 10,71 eura;
 - SPRITE, nízkoenergetická limonáda s citrónovou príchuťou, s cukry a sladidly, DMT: 11.12.2018, Výrobca: Coca-Cola HBC Česko a Slovensko s.r.o., P.O.Box 2, Českobrodská 1329, 198 21 Praha 9, Česká republika, v celkovom počte 4 ks (1 L) v celkovej hmotnosti: 4L a v celkovej cene 4,36 eura.
- b) nevedenie evidencie o čase a dátume nakrájania alebo vybalenia mäsových výrobkov;
- c) nedostatky v hygiene prevádzkových priestorov a zariadení.

2. Na základe zistených skutočností boli žalobcovi uložené opatrenia na mieste, a to: (i) zákaz umiestňovať na trh označené potraviny po uplynutí DMT (tieto potraviny boli počas kontroly stiahnuté z predaja), (ii) zabezpečiť čistotu mraziacich a chladiacich zariadení na predajnej ploche a zabezpečiť čistotu chladiacich zariadení a (iii) doznačiť časom a dátum nakrájania alebo vybalenia nebalené, vopred nakrájané mäsové výrobky (výrobky boli doznačené počas výkonu kontroly). Vedúca predajne svojím podpisom potvrdila prevzatie záznamu z úradnej kontroly s tým, že ho doručí vedeniu spoločnosti.

3. Inšpektori RVPS uskutočnili dňa 05.03.2019 dodatočnú úradnú kontrolu potravín na prevádzke Levoča, ktorej účelom bolo overenie splnenia opatrení uložených na mieste pri kontrole vykonanej dňa 27.02.2019. Dodatočnou úradnou kontrolou bolo zistené, že uložené opatrenia predajca splnil. Zistené skutočnosti inšpektori uviedli do záznamu o dodatočnej úradnej kontrole potravín zo dňa 05.03.2019 (ďalej len „záznam o dodatočnej úradnej kontrole“). S obsahom záznamu o dodatočnej úradnej kontrole bol oboznámený zástupca vedúcej predajne.

4. Upovedomením o začatí správneho konania zo dňa 31.05.2019 oznámila RVPS žalobcovi začatie správneho konania vo veci uloženia pokuty. K upovedomeniu o začatí správneho konania sa žalobca vyjadril podaním zo dňa 07.06.2019. Z dôvodu doplnenia nedostatočného vymedzenia skutkov a skompletizovania fotodokumentácie zistených nedostatkov, RVPS zaslala žalobcovi doplnenie upovedomenia o začatí správneho konania zo dňa 20.06.2018, ku ktorému sa žalobca vyjadril podaním zo dňa 28.06.2019.

5. Rozhodnutím č. 1252/2019 zo dňa 22.07.2019 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) RVPS uložila žalobcovi pokutu vo výške XX.XXX eur za to, že žalobca porušil:

(i) zákaz umiestňovať na trh potraviny po uplynutí DMT okrem bezodplatného prevodu a porušil povinnosť nepredávať potraviny po uplynutí DMT podľa § 6 ods. 5 písm. d) a § 12 ods. 1 písm. h) zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení účinnom v relevantnom čase výkonu kontroly (ďalej len „zákon o potravinách“). Žalobca už bol v minulosti uznaný vinným za ten istý nedostatok – porušenie zákazu umiestňovať na trh potraviny po uplynutí DMT a porušenie povinnosti nepredávať potraviny po uplynutí DMT v rozhodnutí č. 522/2018 zo dňa 02.05.2018 (ďalej len „rozhodnutie č. 522/2018“), ktorým mu bola uložená pokuta vo výške XX.XXX eur. Uvedeným konaním žalobca naplnil všetky znaky skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 28 ods. 4 písm. i) a § 28 ods. 7 zákona o potravinách.

(ii) ďalej porušil povinnosť viesť evidencie o čase a dátume nakrájania alebo vybalenia nebalených, predajcom vopred nakrájaných mäsových výrobkov, ktoré možno predávať najneskôr do 24 hodín od jeho nakrájania, ak ide o trvanlivý mäsový výrobok do 48 hodín podľa § 5 ods. 2 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 83/2016 Z. z. o mäsových výrobkoch v relevantnom znení, čím naplnil všetky znaky skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 28 ods. 2 písm. o) zákona o potravinách;

(iii) porušil povinnosť zabezpečiť čistotu skladovacích priestorov a manipulačného zariadenia a vykonávať dezinfekciu podľa všeobecne záväzných predpisov, porušil povinnosť potravinárske priestory udržiavať v čistote a povinnosť všetky predmety, príslušenstvo a zariadenia, s ktorými potraviny prichádzajú do styku boli účinne čistené a tam kde je to potrebné dezinfikovať. Čistenie a dezinfekcia musela byť vykonávaná podľa 10 písm. b) zákona o potravinách a Prílohy II kapitola I ods. 1 a kapitola V ods. 1 písm. a) a b) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29.04.2004 o hygiene potravín v platnom znení (ďalej len „Nariadenie“). Žalobca už bol uznaný vinným za ten

istý nedostatok rozhodnutím č. 522/2018. Uvedeným konaním žalobca naplnil všetky znaky skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 28 ods. 2 písm. o) a § 28 ods. 6 zákona o potravinách.

(iv) porušil povinnosť zabezpečiť čistotu hygieny predaja, najmä vykonávať sústavné upratovanie, čistenie všetkého zariadenia používaného pri predaji, dezinfekciu, povinnosť všetky predmety, príslušenstvo a zariadenia, s ktorými potraviny prichádzajú do styku boli účinne čistené a tam kde je to potrebné dezinfikovať. Čistenie a dezinfekcia musela byť vykonávaná podľa 12 ods. 1 písm. b) zákona o potravinách a Prílohy II kapitola V ods. 1 písm. a) a kapitola I ods. 1 Nariadenia. Žalobca už bol uznaný vinným za ten istý nedostatok rozhodnutím č. 522/2018. Žalobca už rozhodnutím č. 522/2018 z dôvodu opakovanej tohto nedostatku naplnil skutkovú podstatu iného správneho deliktu podľa § 28 ods. 2 písm. a a § 28 ods. 6 zákona o potravinách, za čo mu bola rozhodnutím č. 543/2018 zo dňa 03.05.2018 uložená pokuta vo výške XX.XXX eur. Uvedeným konaním žalobca naplnil všetky znaky skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 28 ods. 2 písm. o) a § 28 ods. 6 zákona o potravinách.

6. Voči prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie zo dňa 06.08.2019, v rámci ktorého poukázal na (i) nezákonnosť výkonu úradnej kontroly, (ii) nezákonnosť a nepreskúmateľnosť dôkazov získaných počas úradnej kontroly, (iii) absenciu protiprávneho konania, (iv) nepreskúmateľnosť prvostupňového rozhodnutia a neprimeranosť uloženej pokuty a (v) uloženie pokuty v rozpore so zásadou ne bis in idem.

7. Žalovaný rozhodnutím č. 2932/2019 zo dňa 19.09.2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

II.

Podstatné zhrnutie argumentov žalobcu

8. Žalobca podal na Krajský súd v Prešove správnu žalobu zo dňa 25.11.2019, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, ako aj prvostupňového rozhodnutia a ich zrušenia, alternatívne žiadal, aby správny súd zmenil napadnuté rozhodnutie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím v časti výroku o výške uloženej pokuty tak, že žalobcovi uloží pokutu vo výške 10.000 eur. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Nds/1/2020 zo dňa 03.03.2020 bola vec prikázaná Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu vhodnosti.

9. Žalobca namietal nezákonnosť výkonu úradnej kontroly potravín. Úradná kontrola potravín a dodatočná úradná kontrola sa uskutočnila v značnej časti bez prítomnosti zástupcu žalobcu. Namietol, že záznam o úradnej kontrole potravín neobsahuje zápis o hlásení príchodu inšpektorov a oznámení začiatku úradnej kontroly. Žalobca mal za to, že inšpektori sa svojvoľne, tváriac ako spotrebiteľia pohybovali po priestoroch prevádzky a keď našli porušenia, až vtedy oznámili žalobcovi, že prebieha úradná kontrola potravín. Z uvedeného vyplýva, že žalobcovi bolo odopreté právo byť pri výkone úradnej kontroly potravín prítomný. Žalobca nespochybňoval právo inšpektorov vstupovať do prevádzky aj mimo prevádzkového času, avšak uvedené oprávnenie nie je bezbrehé a neznamená právo inšpektorov svojvoľne a bez akýchkoľvek pravidiel sa pohybovať v prevádzke, dokonca aj bez vedomia žalobcu. Žalobca zotrval na tom, že úradnou kontrolou potravín došlo k porušeniu jeho práva na súkromie.

10. Žalobca namietol absenciu označenia účelu úradnej kontroly potravín a predloženia poverenia na výkon úradnej kontroly potravín. Napriek tomu, že v zákone o potravinách nie je upravená povinnosť preukazovať sa poverením pri každej úradnej kontrole potravín, žalobca zastával názor, že výkon kontroly bez toho, aby sa správny orgán na úvod prezentoval poverením s jasne vymedzeným účelom kontroly, je neakceptovateľný. Žalobca analogicky poukázal na kontroly vykonávané Protimonopolným úradom Slovenskej republiky. Žalobca zotrval na tvrdení, že postup RVPS vykazuje znaky praktík tzv. „fishing expedition“.

11. Žalobca ďalej namietol absenciu poučenia o právach a povinnostiach kontrolovaného subjektu. Rozhodnutie o uložení opatrení mu bolo písomne komunikované len prostredníctvom záznamu o úradnej kontrole potravín, pričom v ňom absentovalo akékoľvek odôvodnenie. Žalobca zotrval na tvrdení, že mu bolo odopreté právo účinne sa brániť proti postupu RVPS tým, že v rozpore s povinnosťou podľa § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) nebol na začiatku a v závere úradnej kontroly poučený o svojich právach

a povinnostiach, nebol poučený o práve podať námietky proti rozhodnutiu o uložení opatrení a nebol poučený o práve využiť inštitút správneho súdnictva.

12. Ďalej žalobca namietol nezákonnosť a nepreskúmateľnosť dôkazov získaných počas úradnej kontroly, pričom mal za to, že z vykonania úradnej kontroly potravín sa mala vyhotovovať v zmysle § 22 Správneho poriadku zápisnica. V danom prípade nebolo preukázané protiprávne konanie tak, ako bolo uvedené v napadnutom rozhodnutí, pretože súčasťou spisového materiálu nie je fotodokumentácia, ktorá by preukazovala jeho spáchanie. Nie je postačujúce, aby správny orgán preukazoval spáchanie správneho deliktu len záznamom o úradnej kontrole potravín a tvrdením, že pri jej výkone boli prítomní traja inšpektori.

13. Žalobca mal zároveň za to, že napadnuté rozhodnutie bolo nepreskúmateľné a uložená pokuta bola neprimeraná. Súčasne uviedol, že uloženie pokuty bolo v rozpore so zásadnou ne bis in idem.

III.

Vyjadrenie žalovaného a ďalšie vyjadrenia žalobcu

14. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 21.07.2020, pričom navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť, pričom uviedol, že podstatná časť námietok žalobcu je totožná s odvolacími námietkami, a preto odkázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

15. Žalovaný zdôraznil, že úradné kontroly sa vykonávajú bez predchádzajúceho upozornenia, a preto kontrolu nebolo možné vopred oznámiť. K vyhotovovaniu fotodokumentácie počas úradnej kontroly a k následnému postupu oboznamovania prevádzkovateľa so zistenými skutočnosťami, spolu s upovedomením o začatí konania vo veci uloženia pokuty žalovaný uviedol, že dané bolo opakovane posudzované v súdnych konaniach a tento postup nebol určený ako nezákonný. Žalovaný zotrval na tom, že pri ukladaní pokuty a určení jej výšky postupoval v súlade s podmienkami určenými zákonom o potravinách a súčasne rešpektoval aj zásady ukladania trestov. Súčasne poukázal na to, že má povinnosť pri rozhodovaní o správnych deliktach na úseku potravinového práva postupovať podľa zákona o potravinách a pri ukladaní pokút zohľadňovať, okrem iného, hľadisko minulosti a hľadisko opakovanosti konania.

16. Žalovaný odmietol aj námietku zmätočnosti a uviedol, že správne orgány boli povinné pri súbehu viacerých správnych deliktov vo výroku rozhodnutia každé jedno konanie zaradiť pod základnú skutkovú podstatu a zároveň, pokiaľ sú splnené podmienky (opakovanosť konania do jedného roka od právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia) aj pod kvalifikovanú skutkovú podstatu. Po takomto zaradení následne vyhodnotia, ktorý zo zbiehajúcich sa správnych deliktov je najprísnejšie postihnutelný, a teda za ktorý možno uložiť pokutu s najvyššou sadzbou a podľa tohto ustanovenia sa uloží úhrnná sankcia. Následne ako prirážajúca okolnosť je pri určení výšky pokuty posúdený súbeh deliktov a tiež minulosť účastníka konania.

17. Žalovaný ďalej uviedol, že aj keď sa majú pri ukladaní pokút za správne delikty aplikovať zásady pre ukládanie trestov, neznamená to, že sa majú prevziať a aplikovať všetky, najmä v prípade, ak ide o správne delikty právnických osôb, ktoré sú budované na princípe objektívnej zodpovednosti. Žalovaný zhrnul, že pri ukladaní pokuty postupoval v súlade so zákonom o potravinách a napadnuté rozhodnutie je zákonné, zrozumiteľné, vychádza z náležite zisteného skutkového stavu veci a obsahuje všetky predpísané náležitosti.

18. Žalobca k vyjadreniu zaslal repliku zo dňa 07.08.2020, v rámci ktorej zotrval na svojej predchádzajúcej argumentácii. Dňa 30.06.2022 zaslal správne súdu vyjadrenie v súvislosti s prijatou novelou zákona o potravinách, podaním zo dňa 09.12.2022 poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp zn. PL. ÚS 3/2019. Následne predložil správne súdu podanie zo dňa 27.01.2025, v ktorom okrem iného poukázal na ním vybranú judikatúru Správneho súdu v Bratislave v súvislosti so zákonom č. 211/2022 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 491/2001 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela č. 211/2022 Z. z.“).

19. Ďalšie písomné podania zo strany účastníkov konania neboli predložené.

IV.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

20. Zákomom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) bol okrem iného zriadený aj Správny súd v Bratislave, ktorý začal svoju činnosť 1. júna 2023. V zmysle § 3 písm. b) Zákona o správnych súdoch: „ak § 4 ods. 1 neustanovuje inak, výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave.“ Vec bola na základe uvedenej zmeny právnej úpravy, v súlade s Rozvrhom práce Správneho súdu v Bratislave na rok 2023 v znení Dodatku č. 1 náhodným výberom pridelená senátu 4S Správneho súdu v Bratislave a je vedená pod sp. zn. BA- 1S/133/2020. Na základe dodatku č. 4/2024 k rozvrhu práce Správneho súdu v Bratislave na rok 2024 účinného od 21.05.2024, senát 4S koná a rozhoduje v zložení predsedníčka senátu JUDr. Lucia Tóth a členovia senátu Mgr. Milada Artnerová a JUDr. Martin Hraboš.

21. Správny súd v Bratislave preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie RVPS, vrátane ich postupu v administratívnom konaní, a to v rozsahu žalobných bodov, ako aj z hľadísk uvedených v § 195 písm. a) až e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení platnom a účinnom do 30.06.2023 (ďalej len „SSP“), keďže žaloba je správnu žalobou vo veciach správneho trestania (§ 194 a nasl. SSP) a dospel k záveru, že rešpektujúc princípy správneho trestania vzhľadom na zmenu právnej úpravy v prospech sankcionovaného (žalobcu) je nutné napadnuté rozhodnutie, ako aj prvostupňové rozhodnutie zrušiť a keďže o sankcii rozhoduje prvostupňový orgán, vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

22. Správny súd v Bratislave vec verejne prejednal a rozsudok vyhlásil na pojednávaní, ktoré bolo nariadené v súlade s § 107 a nasl. SSP na deň 09.04.2025, keďže bola splnená podmienka uvedená v § 107 ods. 1 písm. a) SSP a za splnenia podmienok uvedených v § 108 ods. 1 a 2 SSP.

23. Podľa § 493e SSP v znení účinnom od 01.07.2023, konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

24. Podľa § 194 ods. 1 SSP, správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.

25. Podľa § 28 ods. 2 písm. o) zákona o potravinách, o úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi pokutu od 100 eur do 100 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi porušuje zásady správnej výrobnéj praxe, povinností a požiadavky na hygienu výroby potravín, manipulovania s nimi a pri ich umiestňovaní na trh;

26. Podľa § 28 ods. 4 písm. i) zákona o potravinách, orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu od 1 000 eur do 500 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi, umiestňuje na trh potraviny po uplynutí dátumu spotreby alebo po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti okrem bezodplatného prevodu podľa § 6 ods. 7;

27. Podľa § 28 ods. 6 zákona o potravinách, ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opätovnému porušeniu povinností, za ktoré bola pokuta uložená podľa odsekov 1 až 3, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu až do dvojnásobku výšky súm uvedených v odsekoch 1 až 3.

28. Podľa § 28 ods. 7 zákona o potravinách, ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 4, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu až do dvojnásobku sadzby pokuty podľa odseku 4.

29. Podľa § 6 ods. 5 zákona o potravinách v znení novely č. 211/2022 Z. z. účinnej od 01.07.2022 na trh je zakázané umiestňovať potraviny

d) po uplynutí dátumu spotreby,

e) po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti okrem

1. bezodplatného prevodu podľa odseku 7,

2. predaja podľa odseku 12.

30. Podľa § 6 ods. 12 zákona o potravinách v znení novely č. 211/2022 Z. z. účinnej od 01.07.2022 prevádzkovateľ môže potraviny, ktorým uplynul dátum minimálnej trvanlivosti, predávať

a) len ak sú bezpečné,

b) len vo svojich vlastných prevádzkach,

c) len konečnému spotrebiteľovi,

d) len ak sú zreteľne oddelené umiestnené od ostatných potravín, pričom miesto predaja musí byť zreteľne označené týmito údajmi:

1. informácia, že ide o potraviny, ktorým uplynul dátum minimálnej trvanlivosti,

2. upozornenie na skutočnosť, že chuťové alebo výživové parametre môžu byť zmenené,

3. informácia o poslednom znížení predajnej ceny,

e) najviac po dobu 45 dní od uplynutia dátumu minimálnej trvanlivosti.

31. Podľa § 6 ods. 13 zákona o potravinách v znení novely č. 211/2022 Z. z. účinnej od 01.07.2022, prevádzkovateľ s predajnou plochou väčšou ako 400 m² je povinný najneskôr 48 hodín pred predajom potravín, ktorým uplynul dátum minimálnej trvanlivosti podľa odseku 12, ponúknuť tieto potraviny najmenej jednej charitatívnej organizácii podľa odseku 7; ponuka sa považuje za vykonanú, ak prevádzkovateľ charitatívnej organizácii bezodplatne prevádza potraviny na základe zmluvy, ktorá upravuje spôsob a čas ponuky. Prevádzkovateľ môže potraviny, ktorým uplynul dátum minimálnej trvanlivosti, predávať podľa odseku 12, ak charitatívna organizácia do 48 hodín od ponuky neprejaví záujem o tieto potraviny alebo ich odmietne; táto podmienka sa nevzťahuje na ponuku vykonanú na základe zmluvy podľa prvej vety;

32. Podľa § 28 ods. 3 písm. f) zákona o potravinách v znení novely č. 211/2022 Z. z. účinnej od 01.07.2022, orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu od 500 eur do 200 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi nedodržiava podmienky bezodplatného prevodu potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti podľa § 6 ods. 7 alebo predaja potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti podľa § 6 ods.12 alebo ods. 13;

33. Podľa § 28 ods. 4 zákona o potravinách v znení novely č. 211/2022 Z. z. účinnej od 01.07.2022, orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu od 1 000 eur do 500 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi

a) vyrába alebo umiestňuje na trh potraviny, ktoré nie sú bezpečné, sú zdraviu škodlivé a nevhodné na ľudskú spotrebu alebo sú skazené;

i) umiestňuje na trh potraviny po uplynutí dátumu spotreby;

34. Podľa § 28 ods. 7 zákona o potravinách v znení novely č. 211/2022 Z. z. účinnej od 01.07.2022, ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opätovnému porušeniu tých istých povinností, za ktoré bola pokuta uložená podľa odsekov 1 až 3, orgán potravín uloží pokutu až do dvojnásobku výšky súm uvedených v odsekoch 1 až 3.

35. Podľa § 28 ods. 8 zákona o potravinách v znení novely č. 211/2022 Z. z. účinnej od 01.07.2022, ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu tých istých povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 4, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu až do dvojnásobku sadzby pokuty podľa odseku 4.

36. Správny súd považuje za podstatné uviesť, že došlo k zásadnej zmene právneho predpisu vzťahujúceho sa na preskúmanú vec, a to tak v otázke rozpätia sadzby pokuty, ktorú môže správny orgán v rámci správnej úvahy aplikovať, ale aj v súvislosti s povahou porušených povinností, za ktoré môže správny orgán uložiť pokutu. Nová právna úprava umožňuje prevádzkovateľovi predávať potraviny, ktorým uplynul DMT najviac po dobu 45 dní od uplynutia DTM a taktiež s účinnosťou od 01.07.2022

došlo k novelizácii § 28 ods. 4 písm. i) zákona o potravinách vo vzťahu k uloženiu pokuty za predaj potravín po DMT, ako aj k novelizácii § 28 ods. 8 zákona o potravinách, ktorým došlo k úprave výšky pokuty pri opakovanom porušení povinností, za ktoré už bola uložená pokuta. Zákonodarca zároveň do zákona o potravinách zakomponoval prechodné ustanovenie, podľa ktorého sa konania o uložení pokuty začaté a právoplatne neskončené do 30.06.2022 dokončia podľa zákona o potravinách v znení novely. Je nepochybné, že k zmene právnej úpravy došlo od 01.07.2022, teda v čase po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. Žalovaný pri ukladaní sankcie postupoval na základe právnej úpravy účinnej v čase rozhodovania, čo pre neho explicitne vyplývalo z čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný.

37. Správny súd uvádza, že výnimkou zo všeobecného princípu zákazu retroaktivity je zásada prípustnosti retroaktivity v prospech páchatel'a, v zmysle ktorej, ak je v budúcnosti prijatá právna úprava, podľa ktorej by bolo možné sankcionovať miernejšie, resp. je v iných ohľadoch pre páchatel'a priaznivejšia, prihliada sa práve na túto neskoršiu právnu úpravu, a to aj v prípade, že táto zmena nastala hoci až po právoplatnosti rozhodnutí správnych orgánov vo veci samej. Tým má byť zaručená aj predvídateľnosť rozhodovania, pretože páchatel'ovi musí byť v dobe jeho konania zrejmé, aký postih mu hrozí.

38. Správny súd poukazuje na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 3/2019 zo dňa 12.10.2022, ktoré sa aplikujú na právnu úpravu zákona o potravinách, o ktorej použitie ide aj v predmetom súdnom konaní, pričom v bode 20 konštatoval, že: „požiadavka konania súdu v plnej jurisdikcii oslabuje rozhraničovacý význam pojmu právoplatnosť použitý v § 31ai ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z. natoľko, že záujem na ochrane základných práv a slobôd podnikateľov postihnutých neprimerane prísnyimi sankciami, ktorí sa obrátili na navrhovateľov (krajské súdy), vyžaduje interpretáciu slovného spojenia „konanie o uložení pokuty, ... ktoré sa právoplatne neskončilo“ tak, že toto konanie zahŕňa nielen správne konanie, v ktorom sa ukladala sankcia podľa napadnutého ustanovenia, ale aj správny súdny prieskum na základe správnej žaloby podanej vo veci správneho trestania.“ V bode 21 odôvodnenia tohto uznesenia je zároveň konštatované, že „odôvodnenosť rozširujúceho výkladu § 31ai ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z. zároveň dokresľuje § 195 písm. d) SSP, podľa ktorého správny súd v konaní o žalobe vo veciach správneho trestania nie je viazaný rozsahom ani dôvodmi žaloby, ak ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukládanie sankcií v rámci správneho trestania. K zásadám ukladania trestov (v širšom ponímaní tohto pojmu) patrí aj zásada, že trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase spáchania skutku, podľa neskoršieho zákona len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie (čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky). Novela zákona č. 152/1995 Z. z. účinná od 1. júla 2022 preto navrhovateľom (krajským súdom) vytvára priestor, aby v procese súdneho prieskumu právoplatných rozhodnutí orgánov verejnej správy ukladajúcich sankcie podľa napadnutého ustanovenia prihliadli na zmenu právnej úpravy, ktorá toto ustanovenie vypustila, a teda už netvorí súčasť právneho poriadku.“

39. Správny súd poukazuje taktiež aj na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozsudku sp. zn. 4Asan/2/2019 zo dňa 05.11.2019 (publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 20/2021), ktorého právna veta znie: „rešpektujúc princípy správneho trestania, ak správne orgány v rámci konania o správnom delikte uložili sankciu v súlade s právnou úpravou účinnou v čase, keď o tejto sankcii rozhodovali, avšak následne v priebehu súdneho prieskumu došlo k zmene právnej úpravy v prospech páchatel'a, ktorý namietol neprimeranosť (neproporcionálnosť) peňažnej sankcie, pôvodne uloženej správnym orgánom, je povinnosťou správneho súdu prihliadať na zmenu v právnej úprave sankcie, a to aj v prípade, že táto zmena nastala hoci až po právoplatnosti rozhodnutí správnych orgánov vo veci samej.“

40. Správny súd pri rozhodovaní o žalobe vo veciach správneho trestania postupuje podľa § 195 písm. d) SSP tak, že nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukládanie sankcií v rámci správneho trestania a k takýmto zásadám patrí aj zásada, že trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase spáchania skutku a podľa neskoršieho zákona len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. Niet pochýb, že zákon o potravinách v znení novely č. 211/2022 Z. z. účinnej od 01.07.2022, je pre žalobcu priaznivejší. Z uvedeného dôvodu tak správny súd vyhodnotil žalobu ako dôvodnú a s odkazom na § 191 ods. 1

písm. c) SSP zrušil napadnuté, ako aj prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové konanie.

41. S poukazom na uvedené okolnosti posudzovanej veci už správny súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími žalobnými dôvodmi, pretože by neprinesli iný záver správneho súdu, ako zrušenie napadnutého, ako aj prvostupňového rozhodnutia. Správny súd však v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že obsahom správnej žaloby sú aj námietky žalobcu, ktoré už boli zo strany správnych súdov opakovane v obdobných prípadoch riešené (napr. rozsudok Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. ZA-31S/111/2022 zo dňa 11.07.2024, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Asan/32/2018 zo dňa 30.06.2020, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Asan/29/2018 zo dňa 13.11.2020). Z dôvodu zmeny právneho stavu sa zároveň bezpredmetným stalo aj posudzovanie žiadosti žalobcu, aby správny súd podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade druhej vety § 28 ods. 12 zákona o potravinách s čl. 20, 21 a 47 Charty, s čl. 13 a čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky spolu s návrhom na pozastavenie účinnosti druhej vety § 28 ods. 12 zákona o potravinách, a tým prerušil súdne konanie. Z uvedeného dôvodu správny súd návrh na prerušenie konania zamietol.

42. Vzhľadom na vyššie uvedený právny názor správneho súdu vyslovený v tomto rozsudku, bude žalovaný, resp. RVPS, po vrátení veci povinný sa vysporiadať s novou právnou úpravou zákona o potravinách, a teda opätovne posúdiť zistené nedostatky v kontexte priaznivejšej právnej úpravy v súlade so znením prechodných ustanovení v zákone o potravinách k úpravám účinným od 01.07.2022. Vzhľadom na to, že žalovaný, resp. RVPS, bude aplikovaná nová právna úprava, ktorá je pre žalobcu priaznivejšia, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a správna úvaha uvedená v napadnutom rozhodnutí nie je konečná vo vzťahu k meritu veci a k výške pokuty udelenej žalobcovi. Správny súd zdôrazňuje, že ukládanie pokút za správne delikty sa uskutočňuje v rámci úvahy správneho orgánu (diskrečná právomoc), zákonom dovoľeného rozhodovacieho procesu, v ktorom správny orgán v zákonom stanovených medziach uplatňuje svoju právomoc a určí výšku sankcie, pričom použitie správnej úvahy musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania a rozhodnutie, ktoré je výsledkom tohto procesu (uváženia), musí byť náležite odôvodnené (R 90/2012).

43. Žalobca bol v konaní pred správnym súdom úspešný, preto mu správny súd priznal náhradu dôvodne vynaložených trov konania v celom rozsahu podľa § 167 ods. 1 SSP.

44. Toto rozhodnutie senát Správneho súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú je možné podať prostredníctvom Správneho súdu v Bratislave na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v lehote 30 dní od jeho doručenia /§ 443 ods. 2 písm. a) v spojení s § 145 ods. 2 písm. c) SSP a v spojení s § 493e SSP/. Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace

procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1 a 2 SSP).